

bikca, a leta 1940. je Solčava očarala ves svet na plemenskem sejmu v Šmartnem ob Paki dne 8. maja, ko je postavila osem bikcev, ki so bili vsi dobro prodani in so bile prave bitke za nekatere izmed njih. Značilno je, da je večina teh bikcev, ki jih je vzredilo to mlado društvo, bila prodana za rodovniške plemenjake raznim mnogo starejšim edinicam. S tem plemenskim sejmom je društvo Solčava položilo svoj zrelostni izpit.

Na zadnji razstavi, dne 27. septembra, so bili 3 rodovniški plemenjaki, dalje 35 krav, 1 mlada krava, 2 telci, 5 bikcev, 2 telički in 3 teleta. Živina na prvi pogled ni bila bleščača, krave so majhne, ne zelo rejene, kuštrave od planinske paše. Toda, če smo jih bliže pogledali, smo videli široke oblike, dobre noge, zdravo zgradbo.

Po Jugoslaviji

Protijudovska uredba. Vlada je izdala uredbu s takojšnjo veljavo, po kateri so judje izločeni iz veletrgovine z živili. Uredba se nanaša tudi na podjetja z judovskim kapitalom.

Dva brezmesna dneva v vsej državi. Da se izenačijo brezmesni dnevi na ozemlju vse države, je izdala vlada uredbu o izpremembi uredbe o štednji z živili. Po tej uredbi sta brezmesna dneva v vsej državi četrtek in petek.

Omejitev prometa z motornimi vozili. Izšla je naredba o omejitvi prometa z motornimi vozili. Prepovedane so vožnje ob nedeljah in praznikih ter ponoči. Motorna vozila se ne smejo uporabljati preko 25 km od meje občine, če gre pot vzporedno z železnico ali avtobusno progo.

Ustanovljen je banovinski prehranjevalni zavod. Predsednik vlade Dragiša Cvetković je odobril odredbo bana dr. Marka Natlačena o ustanovitvi banovinskega prehranjevalnega zavoda v Ljubljani. Zavod je samostojen in neposredno podrejen banu. Ban lahko po zaslišanju vodje zavoda v važnejših gospodarskih središčih v mestih in na deželi ustanovi podružnice banovinskega prehranjevalnega zavoda in jim določi območje. Poslovanje se bo vršilo po trgovskih načelih. Namen zavoda je pravočasno in zadostno oskrbovanje prebivalstva z življenjskimi potrebščinami in pravilne razdelitve istih. Primanjkljaj krije banovina, če pa ima zavod čisti dobiček, se mora ta uporabiti za prehrano najrevnejših. Uredba o banovinskem prehranjevalnem zavodu stopi v veljavo z dnem razglasitve v Službenem listu za dravsko banovino.

Čestitka mladim gospodarjem

Ko stopa društvo s svojim premovanjem prvič pred široko javnost rejcev in ko ga obiskujejo rejci in rodovniški strokovnjaki od vsepovsod, je prav, da čestitam mladim solčavskim gospodarjem, ki so z bistrim umom razumeli tek časa in se poprijeli selekcijskega dela. Posebno pohvalo zaslužijo odborniki, ki so v vsakem vremenu in v največjih razdaljah prihajali na seje in na molzno kontrolo. Mecesnik, Robanov in predvsem Logar, mladi župan in predsednik, spadajo že danes v najnovejšo zgodovino solčavske živinoreje, kakor nekdanj pokojni Klemenšek s staro gardo pred vojno. Častno mesto pa si je zasigurala tudi tajnica Antloga. Vsem gre priznanje in pohvala!

Hrvatje dobijo svetnika. Katoliški Hrvatje, s škofi na čelu, se mnogo trudijo, da bi bil blaženi Nikola Tavilić proglašen za svetnika. Rojen je bil v Šibeniku (v Dalmaciji) ter umrl leta 1391. v Jeruzalemu kot mučenik za Kristusa in njegovo Cerkev. Papež Leon XIII. ga je leta 1889. proglasil za blaženega. Ker se češčenje tega blaženega zadnji čas jako širi po Hrvatskem, je upanje, da ga bo papež Pij XII. kmalu proglasil za svetnika. Zagrebški nadškof dr. Stepinac bo kmalu izvedel tako zvani apostolski proces, v katerem bodo zbrani vsi podatki o češčenju bl. Nikolaja in o milostih, podeljenih po njegovi priporočji.

Novice iz domačih krajev

Dr. Korošec na grobovih svojih prijateljev na pokopališču na Pobrežju. Minister prosvete in predsednik senata se je v soboto popoldne pripeljal v Maribor, kjer je imel prijateljski sestanek s svojimi ožjimi sodelavci. Obiskal je tudi gospodinjstvo šolo v Svečini. V nedeljo, dne 6. oktobra, je obiskal svoj rojstni dom. V ponedeljek, 7. oktobra, je v spremstvu mestnega župana dr. Juvana, predsednika Prosvetne zveze dr. J. Hohnjeca in podžupana Žebota obiskal grobove prof. Gabrijele Majcena in zdravnika dr. Wankmüllerja. Na oba grobova je položil venec. Venec prof. Majcenu ima napis: »Najboljšemu prijatelju — dr. Korošec«. Na Wankmüllerjev grob pa je položil venec z napisom: »Prijatelju Wankmüllerju — dr. Korošec«. Nadalje je obiskal tudi grobove

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglas reg. god. št. 7257 od 23. marta 1940

Poročilo o tem bo poslano kongregaciji svetih obredov v Rim, nato bo v Rimu izveden službeni proces za proglašenje bl. Nikolaja za svetnika. Hrvatje pričakujejo, da se bo to izvršilo prihodnje leto ter bo bl. Nikolaj proglašen za svetnika, preden bo hrvatsko sveto leto (1300 letnica pokristjanjenja Hrvatov) končano.

Važnost ABC otokov. Tako zvaní ABC otoki Aruba, Bonaire in Curacao v Holandski Zahodni Indiji so važni dobavitelji petroleja. Anglija jih je že večkrat skušala dobiti v svoje roke, toda Holanci so se znali vselej izmuzniti. Zdaj ima Anglija, ki je vzela otoke v svoje varstvo, spet priliko, da jih vključi v imperij. Na Arubi so 1936 načrpali 10,3 milijona ton nafte, na Curacao 7,2 milijona gasolna, petroleja in mazilnega olja. Ves petrolej Venezuele se predeluje v rafinerijah na otokih, preden ga pošljejo v široki svet. Ne smemo pozabiti, da pokriva med vojno petrolej iz Venezuele 50 odst. angleške porabe. V Curacao stoji 750 velikih tankov za nafto, v glavnem mestu

Junak divjine

Ameriški roman

13

Oba, enako visoka in vitka mladeniča, sta kot nasprotnika nudila gostom lepo sliko. Roger ni mogel odgovoriti. Erik je nadaljeval:

»Govor je samo o Rajskem dolu, ki je nepobitno last Marije Linscott. Nepobitno, Roger Asplet! Ni človeka, ki bi si še mogel lastiti pravico do te zemlje! In kaj se godi? Vi ste po zaupljivosti Marije Linscottove doznali za to blagoslovljeno dolino in zdaj hočete enostavno ukrasti lastnino te dame.«

»Ukrasti?« je ostro vprašal Roger. »Tako ste rekli?«

»Da, tako sem rekel. In če niste prav razumeli, še enkrat povem: ukrasti!«

V Rogerju je zavrelo.

»Prekličite to besedo, Erik Folkman! Takoj jo prekličite!«

Glas mu je zastal od jeze in razburjenosti. Navzoči so s strahom pričakovali, kaj bo, samo Erik je ostal miren.

»Ne morem je preklicati, ker je resnična. Sicer pa se...«

»Prekličite jo,« je zarjul lopov, »drugače...«

V tem je že dvignil pest in zamahnil, toda Erik je prestregel udarec in sunil napadalca.

Mehikanci so poskakali s stolov, toda tudi zlatokopi in covboji so se zganili.

»Pustite ju pri miru, naj obračunata med seboj!« so se obrnili proti Mehikancem, ki so hoteli Rogerju pri-skočiti na pomoč.

Mehikanci so dvigali pesti in vpili. Covboji in zlatokopi so jih mirili. Niso mogli razumeti, zakaj se hočejo izpostaviti za Rogerja, ki se je pokazal tako grdega.

Asplet se je medtem drugič zagnal proti Eriku. Mladenič je bil pripravljen na napad. Ko je Roger z vso silo zamahnil, da bi udaril, je dvignil desno nogo in brcnil nasprotnika. Rogerjev udarec, ki je bil namenjen Erikovi bradi, je zažvižgal po zraku, lopov pa je telebnil po tleh ko polna vreča.

V tem trenutku so se zagnali Mehikanci v Erika. Marija je preplašeno zavpila, ko je videla, da se bo moral mladenič otepati cele tolpe.

Prvi, močan dolgin, je z nožem navalil na mladeniča. Erik ga je tako udaril po roki, da je zletel nož v zrak. V naslednjem trenutku je visel že sam Mehikanec v zraku. Mladenič ga je nekaj časa tresel nad svojo glavo, potem pa ga je zagnal med ostale Mehikance. Slišalo se je grozno vpitje, hreščanje, ropotanje. Nekaj napadalcev se je zvalilo po tleh. Ostali so pograbili samokrese. V

v Parizu, kjer ga je zalotilo vojno gorje. Iz Pariza jo je mahniti peš v francosko mesto Tulus in od tam v Marsej. Zgubil je na pobegu vse dokumente in si je z ročnim delom prisluzil v Marseju toliko, da se je oblekel. V Marseju se je ukrcal na našo ladjo, katera ga je pripeljala z drugimi Jugoslovani 25. septembra v Split. Korajžni gospod Nace je obljubil, da bo v najkrajšem času opisal svoje zanimive doživljaje v »Slov. gospodarju«.

Pri padcu s kolesa si je zlomil desno nogo 39 letni Vojteh Konrad, trgovski pomočnik iz Selnice ob Dravi.

Pri spravljajanju otave si hudo poškodovano nogo. Pred dnevi se je v Turnišču v Prekmurju zgodila kaj nenavadna nesreča. Horvat Verona, p. d. Mlinarova, je pomagala pri popravljanju otave. Pri delu se je zbodila na travo, radi česar se ji je na nogi začelo gniti in so ubogo mlado mater morali spraviti v bolnišnico. — V sosednji Nedelici pa se je štiriletna Ana Fortuna igrala na slami. Po nesrečnem naključju pa je padla s kupa ter si zlomila nogo.

Dva utonila. Franc Kvartič, 26 letni električar v rudniku v Velenju, je streljal na državnem velenjskem ribniku race. Ena je padla v ribnik in Kvartič je odveslal s čolnom po obstreljeno raco. Čoln se je prevrnil in lovec se je začel potapljati. Nesrečo je videl 30 letni Janko Ulrih, ki je bil zaposlen v zgradbi električne črpalke za vodo. Pognal se je v ribnik ter plaval Kvartiču na pomoč. Žal je prišel prepozno, ker je lovec zginil pod vodo in utonil. Ulrih je plaval nazaj, a že blizu obrežja je omagal in je po brezuspešnem klicanju po pomoči utonil. Gasilci so našli trupli obeh ponesrečencev in so ju potegnili iz ribnika.

Mlinsko kolo pritiskalo otroka ob steno. Anton Košec, sin pismonoše s Polul pri Celju, se je igral ob mlinu. Kolo je fantka pritiskalo ob steno in mu je hudo poškodovalo glavo. Košca so oddali v celjsko bolnišnico.

Vlak poškodoval brata in sestro. Angela Dečelak, 17 letna posestniška hčerka iz Radovelj pri Laškem, je šla s svojim 20 letnim bratom Mihom, progovnim delavcem, ob progi. Nenadoma je pridrvel tovorni vlak in je odbil oba s proge čez škarpo. Tovorni vlak se je po nesreči ustavil, poškodovana so naložila in so ju odpeljali na postajo v Celje in od tam so ju spravili v bolnišnico.

Plast zemlje poškodovala dva. Ko sta 34 letni delavec Josip Razboršek iz Leskovca pri Laškem in 17 letni delavec Anton Riček iz Debra pri Laškem kopala zemljo na prostoru za lesno skladišče pri pivovarni v Laškem, se je odtrgala plast zemlje in ju zasula. Razboršku

svoji podivjanosti niso opazili, da je imel Erik že pripravljena svoja samokresa. Prvemu strelu je sledilo nešteto drugih. Les je hreščal, steklo žvenketalo. Tudi svetilke so zadeli strelji. V sobi je zavladala tema. Erik je še videl, da so posegli v boj tudi zlatokopi in covboji. Soba je bila polna podivjanih borcev. Strelji so pokali, ranjenci vpili.

Erik, ki se je znašel tudi v temi, je iskal Marijo. Toda prerivanje je bilo tako veliko, da ni mogel do nje. Nevidne roke so ga grabile, udarci zadevali, a on se za vse to ni zmenil. Vse napade je odbil z lahkoto kot človek, ki je imel delež že v hujših borbah. Napadalce je metal čez stole in mize. Le tedaj se je za hip stresel, če je dobil udarec po obrazu, ali pa je slišal žvižganje krogel. Ves čas je iskal Marijo. Naposled jo je kljub temi opazil. Stala je za točilno mizo. S komolci si je delal pot do nje. Že je bil skoraj pri njej, ko je začutil, da mu od zadaj preti nevarnost. Naglo se je obrnil in videl, da se je zablskal nož v zraku. Za obrambo že ni imel časa, toda nož ga vendar ni zadal v prsi, temveč se je odbil ob dvignjeni desnici. V naslednjem trenutku je dvignil samokres. Počilo je, Mehikančeva roka je omahnila in izpuстила nož.

Borba je divjala v vsej srditosti. Zlatokopi in covboji so divje tolkli po Mehikancih. Tako so se hoteli maščevati za strahovanje, ki so ga vršili Mehikanci nad njimi.

Advokat

1426

dr. Ivan Humar

je odprl pisarno

V MARIBORU, CANKARJEVA ULICA 1.

je zlomilo desno nogo v stopalu, Ričku pa je hudo poškodovalo levo nogo v kolenu. Oba so prepeljali v celjsko bolnišnico.

V zadnjem hipu preprečena železniška nesreča. Radi neprestanega deževja se je odtrgala velika skala s hriba Čelovnik blizu postaje Radeče pri Zidanem mostu. Padla je preko zida železniške proge in ograje na hišo, ki je last Ljudske posojilnice v Ljubljani. Skala je porušila obok kuhinje. K sreči nesreča ni zahtevala človeške žrtve. Več kameinja in gruča je ostalo na progi, po kateri bi moral pribrezeti vsak čas brzovlak iz Zagreba. Nevarno zapreko je slučajno opazil tamkaj se mudeči višji kontrolor g. Anton Skok iz Zidanega mosta, ki je lastnoročno in še pravočasno odstranil kamenje ter preprečil železniško nesrečo.

KMETJE IN OBRATNIKI!

V današnjem težkem času potrebujete mnogo znanja in strokovne izobrazbe. Temeljito znanje in strokovno izobrazbo Vam nudi

DOPISNA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI**Kongresni trg 16/II.**

ki Vam pošilja na dom svoja predavanja. Poleg gospodarskih, trgovskih in drugih praktičnih znanosti se lahko naučite doma tudi tujih jezikov (nemščine, italijanščine itd.).

Vpiše se lahko vsakdo.

Pišite po pojasnila, ki jih dobite brezplačno!

1416

Avtomobilska nesreča. Na cesti med Radomljami in Dobom na Gorenjskem se je zgodila avtomobilska nesreča, pri kateri sta dobila poškodbe tovarnar Kopal iz Kranja in njegov spremljevalec policijski uradnik Ivan Kristan iz Kranja, medtem ko se je šofer le neznatno opraskal. Ko je avto vozil od Radomelj proti Dobu, je pri gradu Češenik na ostrem ovinku zdrsnil s ceste in se zaletel v bližnje drevo. Na ovinku je cestni zavoj dvignjen s poldrugim meter visokim nasipom. S te višine je avto s prednjim delom priletel v drevo s tako silo, da se je zadnji del avtomobila dvignil v zrak. Šofer in g. Kopal sta se sama izmotala iz avtomobila, nato pa sta potegnili ven še g.

Kristana, katerega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico z zlomljenimi rebri ter roko in je dobil tudi na znotraj resne poškodbe. G. Kopal je ostal v domači oskrbi.

Nezatrošarinjen sladkor za sladkanje mošta. Na posredovanje slovenskih ministrov je ministrski svet predpisal uredbu o osvoboditvi državne, banovinske in občinske trošarine za sladkor, namenjen za sladkanje vinskega mošta. Uredba določa, da se sladkor, ki se nabavi za sladkanje vinskega mošta v letu 1940, zaradi okrepitve sladkorne vsebine mošta, oprošča državne, banovinske in občinske trošarine, in to samo v tistih krajih, kjer grozdje zaradi izjemnih vremenskih razmer ni moglo zadosti dozoreti ali se je moralo zaradi vremenskih vzrokov prej pobrati. Obstoje te pogojev bodo na lastno odgovornost ugotovili krajevni kmetijski referenti. Količine sladkorja, ki so oproščene trošarine za sladkanje mošta, se morajo denaturirati. V ta namen se more nabaviti netrošarinjski sladkor pri prodajni centrali za sladkor v Beogradu. Nabava nezatrošarinjenega sladkorja se lahko odobri največ 4 kg za 100 litrov vinskega mošta v soglasju s predpisi člena 2. zakona o vinu in člena 4. pravilnika za izvajanje zakona o vinu. Odobritev za izdajanje sladkorja bodo izdajala pristojna finančna ravnanstva, drž. finančni inšpektorat v Zagrebu in delegacija drž. finančnega inšpektorata v Splitu. Pogoje in postopanje za odobritev dovoljenja kakor tudi kontrolo nad uporabo v to svrhu izdane sladkorja bo predpisal finančni minister.

Novi predpisi o milu. Trgovinski minister je zaradi pomanjkanja loja in drugih mastnih surovin za izdelavo mila prepovedal do nadaljnjega izdelavo normalnega mila kakor tudi grobega mesarskega mila. Namesto navadnega mila predpisuje trgovinski minister izdelavo polnjenega mila, ki ima v svežem stanju največ 50% mastnih kislin, od česar sme biti največ ena četrtina smolne kisline. Milo, izdelano v smislu določil te navedbe, se sme prodajati samo v komadih po 100, 250 in 500 gramov originalne teže, to je teže v svežem stanju. Vsi obrati za izdelavo mila v državi morajo prenehati izdelovati dosedanje milo v času 14 dni po objavi te navedbe v »Službenih novinah«. Prav tako morajo ustaviti tudi izdelavo mesarskega mila vsi mesarski obrati. Preostale zaloge čistega in jedrnatega mila kakor tudi mesarskega mila morajo obrati razprodati v času 30 dni, trgovine pa v času 60 dni od objave te navedbe v »Službenih novinah«.

Primarij dr. Černič zopet redno ordinira v sanatoriju Maribor. 1344

Nenadoma je padla svetloba v sobo. Nekdo je s tako silo odprl vrata, ki so vodila na ulico, da so padla iz tečajev in obvisela. Na pragu je stal mlad, vitek fant. Tako naglo in nepričakovano se je pojavil, da je presenetil borce v gostilni. Bil je srednje visok, toda mišičast in hraber. Obraz mu je zakrivala kričečrdeča ruta, tako da so se videle samo oči. Njegov glas je bil še bolj oster ko Erikov, ko je zavpil:

»Roke kvišku! Komur je za življenje, se naj ne premakne!«

Amerikanci so dvignili roke, četudi neradi. Začuden so strmeli v fanta.

Neznanec je držal v vsaki roki precej velik samokres. Odločno je stopil v gostilno.

Mehikanci se niso zmenili za neznančovo pretinjo. Po tleh so pobirali svoje ranjene tovariše in jih odnašali ven.

Erik je hitro zgrabil Marijo in jo prisilil, da je pokleknila za točilno mizo. Tudi sam je naglo pokleknil.

Neznanec se je medtem obrnil k Mehikancem in je jezno zavpil nad njimi:

»Psi! Imate dovolj? Takoj odjezdite domov, drugače vam zagodem, da boste še bolj pomnili to uro! Prokleto resno govorim, zato ubogajte pri priči! Marš! Poberite se! ...«

Lopovi so ubogali. Kot poparjeni psi so se plazili mimo neznanca na cesto.

Willemstadtu se vsak prebivalec zanima za produkcijo petroleja. Mesto ima čisto holandski značaj ter 27 konzulatov raznih narodnosti.

Edini pravoslavni kraj v Istri. Med 250.000 katoliškimi Hrvati v Istri je edini pravoslavni kraj Peroj blizu Pulja na skrajnem jugu Istre. Prebivalci so potomci priseljenih Črnogorcev, imajo pravoslavno cerkev in svojega proto. V Peroju so bili že v 7. stoletju Slovani. Njih sedanji prebivalci so prišli tja leta 1657. Iz Črne gore je pribežalo pred Turki 15 družin s 100 osebami in 300 glavami živine. Sodijo, da so Srbi prišli iz Crmnice, južno od Vir-Pazarja. Leta 1788. so si verniki postavili pravoslavno cerkev. Zgodovinar